

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 12 kor. — fill.
Fél évre . . . 6 kor. — fill.
Negyed évre . . . 3 kor. — fill.

Egyes szám ára 8. fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden **hétfőn** délben, **szerdán**, **pénteken** és **vasárnap** reggel.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Barátok tere Manólovics-ház
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Vojnich-palotában
Telefon szám 49.
Nyitlatter soronkint 40 fillér.

A földmives iskola évről-évré vizsgája.

Tegnap, vasárnap folyt le a múlt év november 4-én megnyitott tanév vizsgája Mamusich Lázár polgármester elnöklétével. A vizsgán a 12 másodéves növendék vett részt.

Mindnyájan sikerrel vizsgáztak le s örömmel regisztráljuk, miszerint a növendékek egy részét az állam már elhelyeztette, más része pedig bevonul, hogy katonai kötelezettségeinek eleget tegyen, egy része pedig haza megy saját gazdálkodásában, hogy a szerzett tapasztalatokat otthon érvényesítse. Összinté örömmel konstatáljuk a tegnapi vizsga lefolyásából, miszerint a város e költséges intézménye megfelelő hivatásának s e véleményeknek adtak kifejezést mindannyian, kik e vizsgán mint meghívottak részt vettek. Ott voltak: mint miniszteri biztos Fekete Pál, a rimaszombati földmives-iskola igazgatója Székely Jenő, az adai iskola h. igazgatója Vermes Béla és Olay Lajos országgy. képviselők, Paulovics Andor, Regényi Lajos, Varga Gusztáv stb. számos kiváló gazda és mások.

Az elnöklő polgármester szakszerű kérdéseket intézett a növendékekhez és különösen a szőlőtermelésre vonatkozó kérdéseivel alaposan megforgatta a növendékeket, kik okos, helyes és talpra esett feleleteket adtak. A gyakorlati vizsgán a gépeket a növendékek magyarázták meg, bemutatták az állatokat s azokról is a vizsgázók adtak szép feleleteket.

Egy órakerült ért véget a jól sikerült záróvizsga, mikor is az elnöklő polgármester szép beszédet intézett a tanári karhoz s az intézetből kilépő növendékekhez. Szép szavakban emlékezett meg a vizsga sikeréről, a tanári kar gyümölcsöt hozó tevékenységéről s elismerve a növendékek alapos készségét arra kérte őket, most mikor kilépnek az iskola kötelekéből, hogy maradjanak jó hazafiak, szorgalmas és munkás emberek. A záró vizsgát — ebéd követte az iskola étkezőjében. A növendékeknek külön terítettek a szabadon, míg a teremben a vizs-

gán részt vett urak telepedtek le. A második fogás után megkezdődött a toasztirozás. Elsőnek Regényi Lajos szólalt fel, hosszabb beszédben méltatva a földmives iskola tanári karának s annak élén Ásvány Lajos igazgató érdemeit. Ásvány Lajos egészségére ürítette poharát. Ekkor Mamusich Lázár polgármester állt fel szólásra s általános figyelem közt a következőket mondotta: Első sorban ő is a földmivélési iskola tanári karának érdemeiről emlékezett meg, majd áttért ama férfira, ki Magyarország földmivélésügye érdekében annyit tett, Darányi Ignác földmivélésügyi miniszterre, kinek a munkásságát biztosítása körül kifejtett munkásságát dicsőítette s nagy érdemének tudta be, de egyúttal kifejtette a polgármester, hogy nézete szerint a miniszter itt meg nem állhat, mert a miniszternek fel kell vennie programjába s életbe kell léptetnie a kötelező s általános munkásbiztosítást. Hatalmas eljenzés követte a polgármester szavait, ki végül Darányi egészségére ürítette poharát. Szalay Máttyás főkapitány a jelenvolt hölgyeket köszöntötte fel.

Szilágyi Gyula fővárosi hírlapíró (Magyar Hetilap szerkesztője) állott fel ezután szólásra s szintén hosszabb beszédben méltatta Mamuzsics Lázár polgármesternek Szabadka város felvirágozása körül szerzett érdemeit. Igaz — mondta Szilágyi —, hogy a tanári kar működése dicséretes ebben a földmivélési iskolában, de az is igaz, hogy Mamuzsics Lázár volt az első, ki ezt az iskolát felállíttatni akarta s Mamuzsics az, ki ezt a felállított iskolát Szabadka szemefényének tartja. Mamuzsics Lázárnak nagyok az érdemei s nagy közigazgatási férfiú ő, kit annyian támadtak s akinek ez a sok támadás mit sem ártott, mert mindenkor méltatlanul lett támadva. Mamuzsics Lázár polgármester a becsületesség és a munkásság útján halad, ezért vitte ő ennyire s ezért emeli az ő egészségére poharát.

Vermes Béla országgyűlési képviselő szólalt most fel s éltette Szabadka illusztris vendégét, az ő politikai ellen-

fejét, — ki vele megegyezik szabad-
elviségben — Olay Lajos.

Olay Lajos reflektál ezután Vermes Béla szavaira s élteti Mamuzsics Lázárt s a két szabadkai képviselőt, mint jó magyarokat. Azt mondta Olay, hogy először legyünk jó hazafiak s csak azután vallásosak. Emlékeztetünkbe hozta a szabadságharcot, mikor a jó bunyevác büszkén vallotta magát magyarnak.

Ezzel a beszéddel befejeződött a toasztiok sora s a vendégség kocsira ült s megtekintette az egész telepet. A jelen volt gazdák a legnagyobb elismerés hangján beszéltek a látotokról.

Az intézet egy évi működéséből kiveszszük a következő érdekesebb adatokat:

A szoroson vett gazdai kiképzésen kívül a növendékek a háziipari cikkek készítésébe is bevezetettek; nevezetesen a kosárfonásba, a kefe- és cizrokseprű készítésbe, a faragó munkákba, a kovács- és bognármesterség némely kézfogásaiba, a gyékényfonásba és a tengeri csuhé feldolgozásába. Ezen utóbbi kétféle háziipari cikkek készítésébe ez idén vezettetett be, még pedig a kukoricazaléval feldolgozása oly sikerrel, hogy a f. évi május 24-én megtartott temesvári háziipari kiállításon növendékeink munkái díszoklevéllel lettek kitüntetve.

Az iskolai tanításon kívül gazdai ismeretek terjesztése körében résztvevő az igazgató a cikoria és a paprika termesztéséről, a vértetű irtásáról, továbbá a trágyafélék meghatározásáról és kezeléséről irásbafoglalt kitéjtésével; a tanszemélyzet közül pedig Franke B. s. tan. és Kamenszky J. kert. tan. a halasi póttanfolyamon a gazdasági és kerlészeti szaktárgyak előadásával, az előbbi még a háziipari cikkek készítésének vezetésével is, Hoffmann Ferencz ó. g. segéd a szabadkai gazdaságkörben egy rögtönzött szabadelőadással a gazdaság történetéről.

Résztvevő továbbá a tanszemélyzet egy vándortanárral kiegészítve, az augusztusi tanítói tanfolyam tanításában, amely alkalommal 20 néptanító nyert képesítést a téli iskolák tartására.

Végül a jan. és febr. hónapokban ugynevezett téli gazd. tanfolyam tartatott 23 növendékekkel, akik nemcsak elméleti oktatásban, hanem a háziipari cikkek készítésébe is begyakoroltattak s az általuk készített 515 db u. m. kosarak, lábtörők, szakajtók, seprők, kefék, jármok stb. bivel megajándékoztattak.

A vendégkönyvbe történt bejegyzések szerint 513 vendég látogatta meg az intézetet.

Állami tisztviselők mozgalma.

A szabadkai állami tisztviselők tegnap tartott közgyűlésükön elhatározták, hogy csatlakoznak az országos mozgalomhoz. A törvényszék főllárgyalási terme a tegnap délelőlt tartott értekezlet alkalmával állami tisztviselőkkel, nagyjából az igazságszolgáltatás faktoraival, törvényszéki és járásbírói bírák- és tisztviselőkkel telt meg.

Az értekezletet **Polgár József** kir. törvényszéki elnök nyitotta meg, jegyzőül egyhangúlag **Dr. Roosz Lajos** kir. aljárásbíró választott meg.

Az elnök bevezető beszédében ismertette az állami tisztviselők anyagi helyzetét mely nem felel meg a társadalmi viszonyoknak.

Nagyon megterheli őket az állam és ezzel szemben nagyon silány dotációban részesíti.

A szabadkai állami tisztviselők hozzájárulnak a tordai mozgalomhoz. Javasolja, hogy országos kongresszus tartassék, hogy a mozgalom egyöntetű legyen, a másik javaslata az, hogy kérjenek fel országgyűlési képviselőket, hogy szívesen fel érdekükben a képviselőházban.

Az elnök indítványát az értekezlet egyhangúlag elfogadta.

Eperjessy Béla indítványára az előkészítő bizottság tagjaik megválasztották **Polgár József** elnök, **Dr. Salánky József**, **Dr. Kovács Gyula**, **Dr. Eperjessy Béla**, **Kalivoda állami főorvos**, **Dr. Roosz Lajos**, **Elekcs, Kövessi, Szeghdő postafőnök** és **Eberhardt József** állami állatorvos. **Eperjessy** felel, hogy a tisztviselő fogyasztási szövetkezetet is létrehozni kellene.

Végül indítványozza, hogy az elnöknek jegyzőkönyvileg köszönet mondassék. A hozott határozatokat közli a budapesti, szegedi és tordai intéző bizottságokkal.

Ezzel az ülés véget ért.

Különlélek.

— **Gymnasiumunk és a közoktatásügy-miniszter.** Tudvalevőleg a Placz Bonifác főigazgató ur tolnokától hitelesített rendelet újra leérkezett a városhoz *előkelőbb helyről* s *hitelesebb példányban.* A miniszterium ugyanis tényleg elküldte a rendeletet Szabadka kir. város közönségének újra, hogy ezáltal a nehezteleseknek elejét vegye. Alkalmunk nyílt megismerni ez ügyben **Wlassics Gyula** közoktatásügyi miniszter álláspontját, ki ez ügyben **Zsilinszky Mihály** intézkedéseit helyeslőleg vette tudomásul. **Wlassics Gyula** melegen óhajja, hogy a jövő iskolai év kezdetéig már normalis állapotok uralkodjanak a gymnáziumban s az idei tanévben előfordult *kinos meglepetések* ne ismétlődjenek. Éber figyelemmel fogja kísérni állandóan a gymnázium tanári kara működését, a gymnasium kebelében előforduló jelenségeket s informáltatni fogja magát, ha szükséges lesz — a helyi viszonyokkal ismerős egyénekétől. A multra nézve feledést, a jövőre nézve bizodalmat remél a gymnázium számára a város lakosságától.

— **Szerkesztő változás.** „Zombor és Vidéke” című politikai lap szerkesztőségében változás történt, a menyiben **Dr. Alföldi Arpád** a szerkesztéstől megvált és azt **Dr. Donoszló Vilmos** vette át.

— **A szegény tanulók nevében** is köszönettel nyugtázzák ez uton az értekezlet

tett ifjak, mint a június 22-én Palicson tartott táncmulatság rendezői, a következő felül fizetéseket: **Czász György** 6 exellentiája 10 kor., **Tauszsig Vilmos** 5 kor., **N. N.**, **Mamusich Lázárné**, **Vojnits Tivadarné**, **Vermes Ella**, **Osztrák-magyar bank**, **Kereskedelmi és iparbank** 4—4 kor., **Vojnits Lukácsné**, **özv. Hiddegh Arpádné**, **Mamusich Félix cz. kanokok**, **idsb. Gálffy 3—3 kor.**, **Lipthay Kovachich Emma**, **Magyar Györgyné**, **N. N.**, **Vojnits Vojnits Etelka**, **Dr. Váli Dezsdő**, **Lichtnecker Károly**, **Wachsmann Jenő**, **N. N.**, **özv. Tary Péterné**, **Fimpl István**, **Tornayné**, **Freund Armin**, **Hirth Lipót** és **Tsa, Pausits Teruska**, **Vig Zsigmond Sándor**, **Krausz Mórné**, **Hartmann Rafael** 2—2 kor., **Ferenczrendi ház**, **Rieger Mihály**, **Deli Ferencz**, **Rómits Pál**, **Ivánovits Antal**, **Kainer Vilmosné**, **Balogh Lipót mérnök**, **Fierst L. és társa**, **Donagyó József**, **Dr. Radics**, **özv. Prodanovichné**, **N. N.**, **Kid Sándor** huszárszázados, **N. N.**, **Schilling Kálmán**, **Juhász Béla**, **Hoffmann**, **Waldmann Sándor**, **Koch Mór**, **Dr. Heiszler Jakab**, **N. N.**, **Somogyi Müller**, **Ducht 1—1 kor.**, **Brummer Gyul.** 50 fill., **Szvj J. N.** 05 kor. Egyben értesítik a nygyérdemű közönséget hogy a táncvizigalom tiszta jövedelm 250 kor., 50 fill. továbbá a tornaverseny belépőjegyének tiszta jövedelme 120 kor. a szegény tanulók ruházása céljából letételeit a „Szegény tanulókat segélyező egyesület” vezetőségénél.

— **Meghívó.** A „Szabadkai Kör” július hó 2-án este 8 órakor az „Oithon” kávéház külön helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. tagokat ez uton is meghívom, ha nélan kézbesíthetlenség miatt a kibocsátott meghívók kézhez nem jutottak volna. A tárgyszorokat pontjainak sürögössége és az idő rövidsége miatt kérem a t. tagokat, hogy menőül számosabbán jelenjenek meg; nehogy a csekély számra való tekintettel a közgyűlés megtartható ne legyen, s a halaszthatlan ügyek elintézése elé akadály gördüljön. Tisztelettel ifj. **Rengyel János** alelnök.

— **Halálozás.** **Klein Lipót** helybeli kereskedő az éjjel elhunyt. Temetése holnap délután 4 órakor lesz.

— **Garázda kocsis.** **Turcsányi Antal**, **Dr. Kertész Sándor** kocsisa alaposan beszécselt tegnap este. Az utczán járkált és mindenkit aki utjába került, inzultálta. A Pest-szálloda előtt poszton álló rendőr figyelmesé lett a garázdálkodóra, a rendőrségre akarta kísélni, de nem engedelmekedett úgy, hogy négy rendőrnek kellett bekísélni. A garázda kocsist a rendőrség 10 napi elzárásra átváltóztatható 100 kor. pénzbürságra ítélte.

— **Szurkálás.** **Vujkovic Cz.** Iszvánt a bálban megtánadta **Kampa Antal** és megszurta. A menők lakására vitték.

— **Bartha Miklós Zentán.** **Bartha Miklós** Zenta város képviselője szombaton délután elvbarátai kísérelében Zentára érkezett és elmondotta programbeszédét. Szerepléséről a zentai lapok ezt írják: **A Z. H.** így ír: **A zentai függetlenségi párt meghívására Bartha Miklós az Ugron párt vezére, dr. Lovászy Márton, Bartók Lajos és Tahy László kísérelében tegnap d. u. városunkba érkezett. Dr. Ellinger Jenő pártelnök ajánlatára Bartha Miklós képviselőjelöltnek kikiáltott. Bartha megköszönte a jelölést, de a programbeszédje megtartását későbbre halasztotta. Bartha különben fél óra hosszán át fejtegette az Ugron párt politikai szereplését. Bartha agráriusnak vallotta magát és erősen kikelt a hármás szövetség ellen. Azután dr. Lovászy**

Márton dicsőítette **Bartha Miklós** erényeit és kitartásra buzdította a választókat. Beszéltek még **Tahy László** és **Bartók Lajos**. Este a függetlenségi körben banket volt **A Z. K.** ezt írja: **A választás közeledése folytán a függetlenségi Kossuth-pártól elszakadt, ugynevezett Ugron párt kis csoportja ország-szerle megkezdett szervezkedésével nálunk Zentán is próbálkozik és tegnap d. u. kiküldőjei: Bartha Miklós, Bartók Lajos, Tahy László és dr. Lovászy Márton városunkba érkeztek. Nálunk Zentán függetlenségi elvű polgár szépszámban van ugyan, de kevés a néppárti színezetű Ugronpárti, kinek élén az elsővárosi plébános és öccse dr. Ellinger Jenő áll, a kik a függetlenségi pártot ketté választották, úgy, hogy a függetlenségi párt régi korifeusai sehogy sincsennek megelégedve a dolgok menetével. Az érkezett vendégeket trombita szóval fogadták és az ünnep, valamint a fogadás módja nagyszámu népet vonzott. A buzapiaczon volt a gyűlekezés, hol dr. Ellinger Jenő indítványára **Bartha Miklós** ajánlatot a jövőre országgy. képviselő-jelöltnek.**

— **Elcalpelt lököttök.** Az ó-becsei rendőrség sikerült fogást csinált. Már-már feledésbe ment lólopás tetteseit derítette föl, akik már a bíróság börtönében ülnek. Ezelőtt mintegy 3 hónappal történt, hogy **Pollák Frigyes** zentai lakostól elloptak két lovat. Az ottani rendőrség a csendőrséggel karöltve kutatva a tetteseket, de nem találta meg nyomukra sem. Végre az elmúlt héten **Berényi Béla** rendőrfelügyelő oly nyomra akadt, a mely célhoz vezetett. A lovakat **Felső-Kövilon** megtalálták és **Mirits József** s **Kovács Ferencz** **Kinka** gyanus egyéneket s orgazdákat letartóztatta s a bíróságnak átadta.

— **Gyujtogatás egy gőzmalomban.** **Bruszt Simon** bajai gőzmalomtulajdonos m. hó 28 án reggel kellemetlen tapasztalatot szerzett malomban. Ugy találta ugyanis, hogy ismeretlen tettes a malom irodájának utcára nyíló ablakát bezúzta és petróleumba áztatott papircsövát meggyújtva az irodába dobta. A kifejlődött melegtől több ablak betört. Tűkár nem lett, mert mindössze egy íróasztal pörkölődött meg.

— **Villámsújtás.** **Rieger István** zentai szállításán tegnap déluán csendes nyári eső esett. A munkások az árpakerecslek mellé húzódtak s **Kalocsai Péter** még néhány kévével be is takarta fejét, hogy az eső ellen védekezék. Egyszerre a villám lecsapott, a keresztet felgyújtotta s **Kalocsai szegény csantavéri** munkás embert agyonszította. Rögtön szörnyel halt, míg munkás társa **Sörös János**, a ki a kereszt másik oldalán keresett oltalmat az eső ellen, súlyosan megsérült. A szegény **Kalocsai** már 29 év óta munkálja **Rieger** birtokát.

Kömives

Vállalkozók

figyelmébe!

Kavics-homok 100 kgr. . . . 80 kr.
Kavics 80 .
Egy egész vagon 6 1/2 köbm. . . 40 frt.
Román cement 100 kgr. . . 1 frt. 40
I. Portland 2 . 70

A i. palicsi fürdőzők kényelmére hetenkint kétszer vágott-fa 1 frt. 20.

Faszenet zsákbán súly szerint 1 kgr. 3.5 kr.
Egy öl fa helyiárhoz . . . 1 frt. kivitel:

Braun Herman fiánál,
Telephon 122. Szabadkán.

A magyar lovak és a bur háboru.

— A felületes magyar sajtó. —

„A becsapott angolok.“ „Óriási család lovakkal.“ „Három millió sáp.“

Ez mind egy cikknek a crime. Ugy-e, hogy elég hangzatos, szenzációs és szinte a szörnyűségig érdekesítő. Valóságos lópanama!

Es ezen három hangzatosan szenzációs czim alatt kurziv ciceró belükkel tarkított négy hosszú laphasábon keresztül, rémitő részletességgel volt elmondva.....

...A nyájas olvasó azt hiszi: a magyar lótenyésztés becsületének egy osztrák kereskedő által való lónkreszlányítása; valójában pedig: egy magánvállalkozó cég concurrencziája egy másik magán vállalkozó cég ellen. Az utóbbi lovakat szállít az angol és francia kormánynak, az előbbi szeretne szállítani legalább az angolnak.

Az angolok pedig ezer számra veszik a lovakat a bur-földre: németektől, olaszoktól, amerikaiaktól és máshonnan, ahol csak kapnak, mert rengeteg sok lóra van szükségük.

Más ország lovai inkább gyengébbek, mint a magyar lovak, de — hogy, hogy nem — egy angol képviselő, aki lóbszörös milliomas, és magának is vannak lovai, talán vállalkozónak ő is szállításokra, meginterpellálja az angol hadügyminiszteriumot: igaz e, hogy a magyar lovak majd mind hasznavehetetlenek, az angol kormány kiküldött lovató bizottságán összehajlított a vállalkozó céggel stb!

Az angol kormány mit felelt erre, mit nem? — nem tudjuk, tény az, hogy az angol lapok rég elfeledték az interpellációt, csak most került szóba ismét, a mikor a konkurrensok újból megsérgették az ügyet, az angol hadügyminiszter azt válaszolta, ha Angolországban és gyarmataiban kapnak annyit lovat, amennyi kell, akkor nem vásárolnak Ausztria és Magyarországából. Vizsgálatot se indítottak, szállítják tovább a lovakat a bur földre és a magyar országos lapok millió panamáról és a magyar lovak becsületének lónkreszlányításáról cikkeznek hasábszáma és rágalmoznak nyakra-főre vállalkozókat, osztrák, angol és olasz-angol katonatiszteket, de sőt magyar állatorvosokat is!

Es nagyhangon kiáltják oda a nyájas olvasónak: a magyar lótenyésztés érdekében tesszük!

Hát nekünk éppen nem faj a Hauser cég feje, mindenestre mélyen sajnálnánk, ha ez a városunkban évek óta működő, még pedig áldásosan működő cég, mely százszázakat hagy itt Bácskában és különösen Szabadkán, — meguuna a magyar fővárosi sajtó alapítvány támadásait és elmenne tőlünk Ausztriába, itt hagyva 300 családot kenyér nélkül, nagy részét földhöz ragadt napszámos népet, de amit a fővárosi sajtó és különösen legutóbb a felszámolás alatt álló „Magyar Szó“ a magyar lótenyésztés érdekében jónak látott „magán bemondások“ után világgá kürtölni, ugy adván elő a dolgot, hogy az adatok gyűjtésénél két munkatársa mint bizalmi férfi is jelen volt. Nem hagyhatjuk válasz nélkül nemcsak, mert mi voltunk az egyetlen lap, mely kétségbe vonta a fővárosi sajtó közlésének hitelességét, de azért is, mert nem a Hauser cégről van már szó, hanem városunk állatorvosairól, kiket a M. Sz. szerint a cég díjazott és arról különösen, hogy éppen a fővárosi sajtó teszi tönkre a magyar lótenyésztést, amikor azt állítja, hogy több mint 10000 magyar ló

között alig néhány százalék vált be Transzváliban.

A fővárosi sajtó elhallgatja azt, amiről pedig tudomása van, (tisztelt a kivételnek, mely nincs in'ormálva), hogy egy concurrens cég akarja a szállítást megkapni az angoloktól és — meglehet teljes jóhiszeműséggel nyilvánosan megrágalmaznak egy céget, annak alkalmazottait, kik szabadkai becsületes polgárok és a mi állatorvosainkat, mondván: „Hauser a szabadkai állatorvosokat díjazta, így történetelt, hogy bármily konstitúciójú és egészségu lovakat összevásárolhatott.“

Mikor három nap előtt 4 vidéki ur érkezett hozzánk, ellátva magas állású fővárosi urak ajánló leveleivel főispánunkhoz, polgármesterhez és több tekintélyes itteni urhoz, azon hitben voltunk, hogy ők az angol kormány küldöttei. Közöttük két angol is volt. Tévedtünk annyiban, hogy ezek nem az angol kormány kiküldöttei, hanem *privát* kiküldöttek voltak.

A konkurrens vizsgálatot tartanak.

Azt nem kérjük most, hogy vajjon milyen jogon akartak itt vizsgálatot tartani és adatokat szerezni és ha már *privát* passióból megtehettek, hogy jöttek ők a főispánhoz felvilágosítást kérni — ide nem tartozik, mi röviden csak azt constataljuk, mint tény, hogy az egyik ur névszerint Foglár, maga a concurrens vállalkozó, ki kapott ily módon 300 lóra próbaszállítást, de ez sem sikerült neki a másik egy úgnök, Schwimmer, szintén lókereskedő, aki teatvere Foglár társának, Waugh a harmadik egy volt starterje a zsoke klubnak, a negyedik pedig úgy mutatta be magát, mint aki az interpelláló angol képviselőnek magán titkára.

Ezek azzal jöttek a mi előkelő urainkhoz, hogy ők maguk is meg vannak győződve a Hauser cég tisztességében és azután kerestek tanukat a cég ellen.

A közjegyzői okiratok.

Aki a szabadkai viszonyokat ismeri, az jól tudja, hogy közjegyzői okirat felvételéhez szép szóért meg másért lehet tanukat kapni. Így járt el ez a concurrens kutató bizottság is. Összeszedte a cégnek elbocsájtott alkalmazottait, közjegyzői okiratot íratott velük alá és megbízták valakit Szabadkán, hogy mindenkitől aki tud valamit Hauserékről, vegyen fel közjegyzői nyilatkozatot, hogy kitörüljék avval az angol kormány személt meri hát az angol parlamentben nem igen tudják, hogy pl. Fekete Jósának minő az előélete. Annyian jelentkeztek Antunovich közjegyzőnél, a kihez mellesleg mondva a tatai kir. kgyező küldött ajánlólevelet Foglár és társai érdekében, hogy a közjegyző kénytelen volt a hitel térdemlő?? tanuk egy részét elküldeni.

Feltűnő volt, hogy a konkurrensok mindössze fél napig tartózkodtak Szabadkán. Innen Budapestre utaztak és másnap megjelent a „Magyar Szó“-ban az a dörgedelmes cikk amelyben egyik tanu vallomását közli.

Ez a tanu nem más, mint Hauser-cégnek elhocsájtott istálló mestere. Ennek a nyilatkozatára alapították a vádat.

Az állatorvosok nyilatkozata.

A „Magyar Szó“ f. hó 24-én megjelent számában meggyanusította az állatorvosokat is. Munkatársunk felkereste Eberhardt József és Dornstädter József m. kir. állami állatorvosokat, a kik a következőket adták elő és

kijelentették, hogy irásban is hajlandók mind-ezeket igazolni.

„A becsapott angolok“ czim alatt a fővárosi lapokban közölt cikk szóról-szóra valótlanság. 1901. január 1. óta mint az állam hivatalos kiküldöttei minden egyes lószállítmánya, ami az angoloknak ment megvizsgáltunk. Valótlán az, hogy beteg és rokkant lovakat küldtek el, valótlán az, hogy mi Hauser-től egy kr-t is kaptunk, miután ezért benünket az állam díjaz, valótlán az is, hogy a lovak közül Szabadkán több elhullott.

A feladásánál mi a lovakat pontosan megvizsgáltuk, Fiumében a hajóra rakodás előtt ugy az angol kormány kiküldött állatorvosa, mint az ottani m. kir. állami állatorvos felvizsgálta a lovakat.

Nem felel meg a valóságnak, hogy Hauserék legesekélyebb manipulációt eszközöltek volna a lovakon, nem igaz, hogy három ezteendő lovakat akként preperáltak öt ezteendősekké, hogy oldalfogaikat lementették, aki ezt állítja, az hazudik.

Megjegyezzük, hogy mielőtt a Hauser cég a lovak szállítását megkezdte a saját kérelmére a rendőrkapitány ság az összes istállót felügyelet alá helyezte és az alatt vannak most is, ugy, hogy sammi féls betegség a lovak között nem fordult elő, tehát beteg lovat nem szállíthattak.

Valótlán az, hogy a párisi társasági részvénytársaság részére szállított lovak az oltást ki nem állották, miután Eberhardt állatorvos itt helyben beoltotta. Újból ismételjük, hogy rágalmozás az, hogy Hauserék a lovakkal manipuláltak.

Végül megjegyezzük, hogy olyan állat betegség nem is létezik a mit a „Magyar Szó“ cikkében felhoz.

Az államvasuti tisztviselők nyilatkozata.

Sulyos váddal terheli a M. Sz. tanujának vallomása a szabadkai vasuti állomást is. Ezekre vonatkozólag Fugaenger Benő, a szabadkai állomás raktárfőnöke, ki a lószállításokat intézi, a következő felvilágosításokat adta:

„A Hauser-cég a helybeli vasuti alkalmazottakkal szemben sohasem volt gavallér és borralalókat nem osztogatott. De még ha jutalmazta volna is elismerésével vagy egyébbel az állomás szolgáit, holmi kedvezményekért a szállítás, illetve berakás módjai körül semmi körülmények között sem engedtem volna meg, hogy szabályellenes valami előforduljon.

Szabadkáról sohasem rakott be a Hauser cég egy kocsiiban többet 10 lónál. Ennyit is csak az állatorvos engedélyével. Szabadkára, igaz, érkezett mult évben Hauserék részére Zagrábból és máshonnan lószállítmánya a. elynél egy-egy kocsiiban 13—14 darab ló állott: de erről jelentést tenni nem tartottuk szükségesnek, mivel azok apró, poroszka lovak voltak, melyek kényelmesen elfértek a kocsiiban. Különbben is az én tudtommal az állatorvost terheli felelősség a berakás módjára nézve; a vasut csak a szállításért felelős.“

Hova küldték a hibás lovakat?

Tagadhatlan, hogy az első szállítmánya, amikor nem is Hauser cég, hanem Levhonson volt a vállalkozó és Hauserék csak alvállalkozók voltak, néhány hibás lovat is vásároltak saját vállalatukhoz. De az a kérdés, hogy hova küldték ezeket a lovakat?

Az angol kormánynak nem küldhetik először azért, mert itt egy angol bizottság átvizsgálta őket, ez a bizottság angol tisztokból és állatorvosokból állott, másodszer pedig Fiumében egy másik angol bizottság újból megvizsgálta és akkor tették hajóra. A lovak biztosítva voltak, tehát az angol kormány, ha el is hullott belőlük, ami nem is csoda ilyen hosszú uton, nem szenvedett valami nagy kárt.

A hibás (félvak) lovakat, csak néhány darabot, a czég a bécsi omnibusz vállalatnak küldte, mert oda csak erős lovak kellettek, ha mindjárt némi hibájuk is volt. Az angoloknak egy darab sem mehetett el ilyen, a szigorú vizsgálat folytán.

A fővárosi lapok a lószállításról.

A „Magyar Szó” nyomán az összes fővárosi lapok foglalkoztak az angol lószállítás panamájával?

Nem tételezhetünk fel mást, mint azt, hogy az érdekeltek körök és a már említett t. laplarsát s vele együtt az egész magyar sajtót csuful felültették, a concurrensok és tettek ezt saját érdekükért.

Egyelőre ennyit a magyar lötenyészítés érdekében. Néhány nap mulva — úgy hiszszük — mi fogjuk leközzölhetni azt az elégtételt, amiben a magyar lötenyészítők az angol kormánytól részesültek.

A löbbi a megindítandó sajtóperre tartozik.

Még csak azt emlíjük fel, hogy a M. Sz. jónak látja figyelmezteli a fővárosi lapokat, hogy ne üljenek fel a szabadkai tudósítójuknak.

Hogy mit jelent ez, azt sejtjük. Helyesen jegyezte meg egyik számában a „Pester Lloyd”, hogy nincs oka kételkedni szabadkai tudósítójának helyes informálásában, ezt a megjegyzését osztjuk mi is, miután ebben az ügyben a teljes valóságot híven közölte és mi is azt közöljük.

A konkurrenczia mig tisztességes mederben folyik, addig nagyon szép, de ovakodni kell annak elfajlásától.

21738. tan. 901. sz.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város Tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a 40-ik számú kelebiai (az állomás közelében) 1 lánczos homok parcella Varga Dániel kárára és költségére f. é. július hó 4-én d. e 10 órakor a helyszínén újból nyilvános árverés útján 4000 korona kikiállítási ár mellett el fog adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt az ár. bizottság kezéhez a kikiállítási ár 10%-át készpénzben ovadékol letenni.

Az 1897. évtől lejárt vételári részletek folyó évi szeptember hó 1-ig — a még fennmaradó részletek 6 éven át törlesztendőleg minden év január hó 1-én a városi házipénztárba fizetendők be.

Egyéb feltételek a gazdasági ügyosztály hivatali helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szabadka, 1901. június hó 24-én.

A városi Tanács.

Figyelem!

Az angol-bur háboru kitörésével a transzváli gyémánt bányák brilliáns kivitelét megszüntették, minéltozva ennek értéke roppant magasra emelkedett. Most, hogy a háboru befejezést nyer, a kivitel megkezdődik és a brilliáns áru értéke nagyon csökkeni fog.

A kinek eladó brilliáns kövekkel kirakott ékszerei vagy zálogszedulái vannak, azokat a legmagasabb árban vásárolom.

Mayerhof F.

Szabadka. Kossuth-u., a Nemzeti-szállóával szemben

JÓ ES OLCsÓ ÓRÁK!

3-évi jótállással privát vevőknek

KONRAD JÁNOS

órágyára. arany, ezüst és ékszer áruk szállító-háza.

BRÜX (Csehország)

Jó nickel-rem.-óra frt 3.75

Valódi ezüst rem.-óra frt 5.80

Valódi ezüst lánc frt 1.20

Nickel ébresztő óra frt 1.95

Cégem a cs. és k. Lirodam ciz-

merrel va a kiállításra, szám talan

arany ezüst kiállítási érem valamint

ezernyi elismerő level van birtokomba.

Képes árjegyzék ingyen és bérten.

Szobafestő,

mázoló,

aranyozó,

czimfestő

és minden e szakmába vágó munkát elfogad a legegyszerűbb és a legdiszesebb kivitelben, úgy helyben mint vidéken

Kladek Kázmér

Szabadkán, III. Bercsényi-u. 669/a. sz.

Gyors és pontos elkészítés!

TÜZÁLLÓ

Chamoto

cserép - kályhák

modern színekben és formákban

szállít

Dániel A. József

cserép-kályha készítő Szabadka.

Állandó minta-raktára:

Batthyány-utca. Csakás ház.

Javítások pontos kivitelben,

jótállás mellett. Szolid munka,

olcsó árak.

Gyár-telep: II-ik kör, 378. sz.

Ó - Kanizsán 1 hold 600 öf területű szántóföld mely a II-ik vetőben fekszik Raffai János és Hegedűs Mátyásné szől. Nagy Anna-féle szántó földek szomszédságában szabadkéből eladó. Bővebb értesítés Krausz és Fischer szabadkai nyomdász czég ad Az ingatlan azonnal birtokba vehető.

Angol stíben készült

HÁLO SZOBA

és renesans stíben

Ebédlő szoba

butor eladó.

SEFCITS LAJOS asztalosnál,

VI. k. Halasi-ut 203. sz.

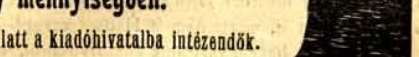
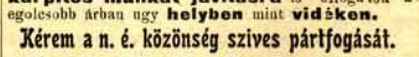
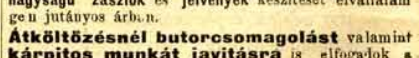
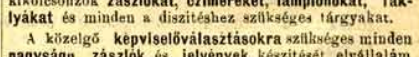
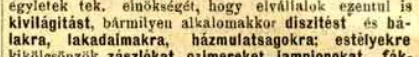
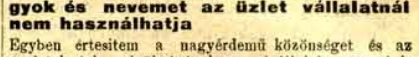
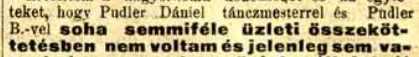
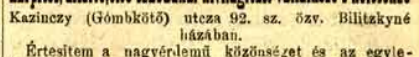
Apró hirdetések.

Az apró hirdetések előre fizetendők. Minden apró hirdetés beiktatása legfeljebb 60 fillérbe kerül és 15 szó lehet, minden további szó 4 fillért tartalmaz. Betűből 8 fillérbe kerül. Ertesítéseket a kiadóhivatalad; levelbeli kérdésekhez válasza való helyeg mellékelendő.

Szákst

teljes ellátással kereszold fiatal reany lehetőeg gyermektelek c-aladnál vagy magános urnonél. Megféléő ajánlatok az ár- és pontos czimjelzése mellett „Azonnal” ezimen a kiadóhivatalba kéretnek

40 kapa 4 éves szöllő
Kelebia állomás atellenében eladó. Tudakozodhatni ott helyben vagy Szegeden Margit-u. 4.

Tiszta jó minőségű fölözetlen

tejet veszek

nagy mennyiségben.

Ajánlatok L. D. alatt a kiadóhivatalba intézendők.

